

ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА М.І.ПИРОГОВА І СУЧАСНІСТЬ

Іноземцев В.А. (м. Полтава, Україна)

М.І.Пирогов (1810-1881 рр) відомий як видатний лікар, засновник військово-польової хірургії. Його вклад у медицину має неоціненне значення для всієї медичної галузі світу. Але ми вивчаємо його спадщину як видатного педагога, який багато зробив для удосконалення системи середньої та вищої школи.

Основні концептуальні положення мають актуальність щодо організації навчально-виховного процесу і в даний час. Чому це так? Тому що М.І.Пирогов мав великий досвід педагогічної роботи, будучи попечителем спочатку Одеського навчального округу, а з часом Київського. Він постійно відвідував середні школи, вищі навчальні заклади, проводив зустрічі з педагогами, учнями, вникаючи до розуміння сутності проблеми школи, дитини-особистості. Головна особливість М.І.Пирогова, як педагога, полягає в тому, що він не тільки володів суттю проблеми, але й приймав конкретні дії по їх усуненню, розв'язував їх як на місцевому рівні, так і на високому державному.

Педагогічною аксіомою М.І.Пирогова було призначення вчителя бути людиною, яка за покликом серця і навчає і виховує дітей.

Це тісне поєднання є можливістю формувати учня – особистість, людину майбутнього. Це положення має величезну актуальність для всієї системи сучасної освіти. Так, наприклад, в нашому в Полтавському кооперативному технікумі розроблені усім колективом і втілюються в життя "Основні напрями розвитку Полтавського кооперативного технікуму на 2011/2014 навчальні роки". Це наша внутрішня стратегія, концепція праці викладачів, система взаємодії викладача і студента. Так як тільки на основі взаємопорозуміння вчителя і дитини можливо досягти найкращих результатів у навчанні і вихованні. Причому щоквартально аналізуємо хід виконання визначеної стратегії кожним викладачем. Практикуємо заслуховування викладачів на засіданнях педагогічних рад, циклових комісій. Вважаємо, що головний спосіб реалізації цього заключається в тісній єдності слова і дії вчителя, його моральності, особистого життєвого прикладу.

Головне, як казав М.І.Пирогов, "... чтобы мораль была чувственна и выходила из любящей души".

Наступний аспект діяльності М.І.Пирогова – це робота по підготовці кадрів у вузах. Він займав принципову позицію щодо організації навчання та підготовки спеціалістів, рівню кваліфікації викладача, методичного та технічного забезпечення. Він виступав за те, щоб кожен викладач в вузах займався науковою роботою, проводив дослідження, постійно вдосконалював свій професійний рівень. А це відповідно впливало і зараз впливає на якість знань при підготовці профільних спеціалістів.

Ця проблематика актуальна сьогодні для школи, вищих навчальних закладів. Наприклад, в нашому технікумі приділяємо багато уваги матеріально-технічному забезпеченню, кадровому рівню викладачів. Так, наприклад, за останні два роки ми обладнали три сучасні аудиторії з мультимедійними комплексами, збільшили кількість аудиторій з сучасним комп'ютерним обладнанням, що дозволяє впроваджувати інноваційні технології в навчальний процес. Більше проводити відкриті заняття і частіше спілкуватися колегами між собою. Це дозволяє системно і швидко узагальнювати досвід кращих викладачів, поєднувати новаторські ідеї з наробками більш досвідчених педагогів.

Від того, який рівень професійної майстерності викладача, залежить якість знань учнів, студентів, рівень кваліфікації майбутніх спеціалістів. У нас в

технікумі постійно тримаємо це питання на контролі, створюємо всі умови для теоретичного і практичного самовдосконалення через проходження курсів підвищення кваліфікації, участі в роботі секцій, методичних об'єднань на рівні області, Укоопосвіти, а також через самостійну роботу та самоосвіту.

В цьому відношенні М.І.Пирогов відводив особливу роль творчому само-стійному пошуку, вдосконаленню педагогічної майстерності кожного викладача. Так, наприклад, у нас, в Полтавському кооперативному технікумі, є певні нароби щодо проведення спільних заходів викладачів нашого навчального закладу, викладачів, аспірантів Полтавського педагогічного університету, ПУЕТ, аграрної академії. Це сприяє формуванню та розвитку сучасних педагогічних ідей, активізації навчального процесу, взаємозбагаченню викладачів профільних дисциплін, підвищенню професійного рівня. Результатом роботи в цьому напрямку у нас в технікумі є те, що у 2007 році було 8 викладачів-методистів, на 01.05.2012 року – 20, викладачів вищої категорії у 2008 році було 35, на 01.05.2012 – 45.

Створення умов для самовдосконалення викладачів з боку адміністрації є необхідний фактор щодо формування позитивного іміджу навчальному закладу, надання достойних освітніх послуг на сучасному етапі.

Розглядаючи спадщину М.І.Пирогова, неможливо не зупинитися коротко на такій проблемі як покарання та заохочення дітей. В цьому відношенні позиція М.І.Пирогова сильно еволюціонує від прямої заборони використання тілесного покарання (тобто різки) до часткового впровадження і збереження цього методу, використовуючи вибірковий індивідуальний підхід на основі рішення педагогічної ради. Але більшу частину своєї педагогічної діяльності, узагальнення досвіду, виявлення проблем, промахів у вихованні він концентрує на методах заохочення дітей, на розкритті дитячих душ.

В цілому спадщина М.І.Пирогова багатогранна і охоплює все аспекти діяльності педагогічних колективів як у школах, так і ВНЗ. Це такі напрямки, які заслуговують особливого ставлення та використання в практичній навчально-виховній роботі кожного викладача, адміністрації. Всі його ідеї мають актуальне практичне значення для педагогів сучасності, органів адміністративного управління. А це такі, як:

- вдосконалення системи управління закладами освіти через самоорганізацію, роботу колективних органів викладачів,
- науковий, творчий пошук педагогічних, виховних варіантів щодо покращення діяльності вчителя в освітньому процесі,
- постійна увага і вирішення проблеми методичного і матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів,
- досягнення високого професіоналізму вчителя, здатність за покликанням бути таким, як є. Його моральність і вплив на дитину через тісну єдність слова і діла,
- ідея формування і поєднання гармонійних якостей особистості, стосунків між вчителем та учнями і багато інших проблем, які обумовлюють необхідність вивчення педагогічної спадщини М.І.Пирогова та запровадження його у навчально-виховний процес шкіл, вищих навчальних закладів.

ЕКОЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Коссак Г. М., Стахів В. І., Шпек М. П. (м. Дрогобич, Україна)

Нагальною проблемою сьогодення є питання взаємодії людини і природного середовища в контексті забезпечення їх стійкого розвитку. Нехтування